

Żabko-Potopowicz, Antoni

Muzeum Kultury Lasu w Szczecinku

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 23/1, 256-257

1978

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

zumieniu ustawy o polskich szkołach akademickich z dnia 15 III 1933 r.". Prócz dydaktyki miała na celu podejmowanie „twórczej pracy naukowej w dziedzinie wiedzy lekarskiej”. Przystępowało jej prawo nadawania — zgodnie z przepisami obowiązującymi w Polsce — a) stopnia lekarza, b) stopnia doktora wszechnauk lekarskich, „o ile pozwolą na to warunki wojenne”. Wykładowcami zostali mianowani polscy profesorowie i docenci. Wobec braku w Szkocji właściwych specjalistów niektóre katedry powierzono profesorom Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu w Edynburgu „wyznaczonym przez jego władze i zaproszonym przez władze polskie”. Kierowała uczelnią Rada Wydziałowa z dziekanem, posiadającym (§ 9) „przewidziane w obowiązujących polskich przepisach kompetencje rektora szkoły akademickiej”. Środki na utrzymanie uczelni pochodziły od władz polskich; Uniwersytet Edynburski stwarzał Wydziałowi liczne udogodnienia i służył pomocą. Przy uczelni działał wspomniany wyżej polski szpital im. Paderewskiego, zorganizowany i prowadzony również przez prof. Jurasza. Służył częściowo jako szpital kliniczny.

Studenti PWL rekrutowali się z Polaków i Polek, oddelegowanych z wojska lub osób cywilnych. Wiek ich wahał się pomiędzy 20-tym a 50-tym rokiem życia. Posiadali prawa i obowiązki studentów szkół akademickich w Polsce (§ 12 statutu). Wyrazem działalności naukowej uczelni (poza dydaktyką) były liczne publikacje jej pracowników w czasopismach lekarskich, udział tych pracowników w krajowych (angielskich) i międzynarodowych konferencjach z zakresu medycyny oraz cotygodniowe zebrania naukowe na Wydziale.

Utworzony na okres wojny Polski Wydział Lekarski istniał jako pełnoprawna polska wyższa uczelnia do roku 1945. Jego dalsza działalność, do roku 1949, polegała na finalizowaniu podjętych zobowiązań, a przede wszystkim na doprowadzaniu słuchaczy do dyplomu. Ogółem uczelnia nadała 228 dyplomów lekarskich i 19 stopni doktora medycyny. Jak wyżej wspomniano była w historii szkolnictwa wyższego zjawiskiem bezprecedensowym: pełnoprawną wyższą uczelnią położoną daleko od macierzystego kraju, eksklawą naukową merytorycznie i faktycznie podległą władzom swojego państwa z zachowaniem obowiązującym w nim praw, tradycji, wzorów i języka. Stanowiła w ten sposób casus zupełnie wyjątkowy, nie znany i nigdy uprzednio nie istniejący. Znaczenie tego dzieła profesora Antoniego Jurasza dla polskiej nauki, dla ówczesnych polskich sił zbrojnych i dla polskiej młodzieży rzuconej poza kraj nie wymaga komentarzy.

Helena Ostromęcka

MUZEUM KULTURY LASU W SZCZECINKU

9 czerwca 1976 r. odbyła się w Szczecinku narada dotycząca rozszerzenia zakresu działania Muzeum Regionalnego w Szczecinku i przekształcenia go w Muzeum Kultury Lasu. Do grona uczestników narady należeli m.in.: zastępca naczelnika miasta — Filomena Bykowska, emerytowany leśnik, były wieloletni poseł na sejm — mgr Józef Macichowski, dyrektor OZLP — dr Henryk Klimek, woj. konserwator zabytków — mgr Jerzy Szwej, dyrektor Muzeum Okręgowego w Koszalinie — doc. Tadeusz Gasztold, kierownik Muzeum w Szczecinku — mgr Jerzy Dudź. Muzeum Kultury Lasu powstałoby więc na bazie już istniejącego Muzeum Regionalnego w Szczecinku przy rozszerzeniu jego statutu i wprowadzeniu nowego działu kultury lasu, który z czasem zdominowałby zbiory muzealne. Woj. konserwator zabytków zaproponował wystąpienie z wnioskiem o zwiększenie o 5 etatów liczby pracowników Muzeum i odpowiednie zwiększenie na 1977 r. budżetu Muzeum. Uruchomienie omawianego muzeum popierają władze miejskie, Minister-

stwo Kultury i Sztuki oraz KW PZPR. Dyskutowano nad przedstawionym planem zestawu i rozmieszczenia przyszłych zbiorów. Podczas obrad podkreślono potrzebę skorzystania z doświadczeń powstającego Muzeum Leśnictwa w Gołuchowie i nawiązania z tą placówką bliższego kontaktu. Wreszcie zebrani ukonstytuowali trzynastoosobową Radę Muzealną.

Prace związane z uruchomieniem Muzeum są w toku. Władze miejskie w Szczecinku podjęły już decyzję przydzielenia budynku dotychczasowego Muzeum Regionalnego w Szczecinku na cele przyszłego Muzeum Kultury Lasu. Zostały też przydzielone środki na zakup eksponatów, a Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Koszalinie zawarł kilkanaście umów na opracowanie scenariuszy poszczególnych działów. Należy mniemać, że wobec położenia Szczecinka na interesującym szlaku turystycznym powstające Muzeum Kultury Lasu będzie cieszyło się dużą frekwencją.

Antoni Żabko-Potopowicz

PIERWSZY DOKTORAT Z HISTORII BOTANIKI W POLSCE

25 czerwca 1977 w Instytucie Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie odbyła się obrona pracy doktorskiej mgr Alicji Piekiełko pt. *Dwa osiemnastowieczne zielniki ze zbiorów Instytutu Botaniki UJ*. Autorka jest członkinią Zespołu Historii Botaniki w Instytucie Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN. Doktorat Alicji Piekiełko jest — miejmy nadzieję — dobrym początkiem dalszych prac z historii botaniki.

Henryk Bukowiecki

III OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA HISTORYKÓW KARTOGRAFII

W dniach 21—22 października 1977 r. odbyła się kolejna, już trzecia¹ — tym razem w Krakowie — konferencja historyków kartografii, zorganizowana przez działający przy Instytucie Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN Zespół Historii Kartografii, we współpracy z Instytutem Geodezji Górniczej i Przemysłowej Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica. Zgromadziła ona prawie 90 uczestników: historyków kartografii, geografów historycznych, historyków geodezji — pracowników nauki, bibliotekarzy, archiwistów.

Na konferencji, której przewodniczył kierujący Zespołem, doc. J. Janczak, dominowały 3 zasadnicze tematy: problem Monumentów kartograficznych Polski, prezentacja dorobku ośrodka naukowego krakowskiego oraz wystąpienia uczonych czechosłowackich i nawiązanie z nimi współpracy. Wygłoszono 11 referatów: prof. K. Buczek (em. prof. IH PAN Kraków) — *Sprawa „Pomników Kartografii Polski”*; dr S. Czarniecki (Zespół Pracowni ZNG PAN Kraków) — *Problemy i zadania historii kartografii geologicznej w Polsce*; prof. M. Odlański-Poczobutt, dr Z. Traczewska-Białek (IGiP AGH), mgr K. Walocha (Krakowskie Przedsięb. Geodezyjne) — *Atlas dawnych map Krakowa*; dr Z. Abrahamowicz (IH PAN — Kraków) — *Osmańsko-turecka kartografia Ukrainy i trzy mapy pogranicza Rzeczy-*

¹ I Konferencja odbyła się 22 XI 1975 we Wrocławiu, II Konferencja — 5—6 XI 1976 w Warszawie. Sprawozdania: Z. Rzepa — „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” R. 21: 1976 nr 2 s. 377—381 i R. 22: 1977 nr 2 s. 406—409. Ponadto J. E. Piasecka — „Polski Przegląd Kartograficzny” T. 8: 1976, nr 2 s. 98—91; J. Ostrowski — tamże, T. 9: 1977 nr 2 s. 89—90; Z. Wójcik — „Wszechświat” 1977 zesz. 2 s. 50—51; H. W. Cytowski: *Rola historii geodezji i kartografii*. „Przegląd Geodezyjny” R. 49: 1977 nr 9 s. 340—342.